

prof. PaedDr. Pavol Bartík, PhD. Katedra telesnej výchovy a športu
Fakulta humanitných vied UMB, Banská Bystrica

Oponentský posudok na habilitačnú prácu

Autor: PaedDr. Elena Bendíková, PhD.

Názov práce: Vplyv pohybových programov s náčiním na oporný a pohybový systém žiačok

Aktuálnosť zvolenej problematiky:

Predloženú habilitačnú prácu považujem za aktuálnu. Autorka si zvolila zaujímavú a aktuálnu tému. Práca bola zameraná na zistenie a rozšírenie poznatkov o vývinových zmenách funkčných porúch pohybového systému 17-ročných žiačok vybranej strednej školy v Liptovskom Mikuláši a možnosti ich pozitívneho ovplyvnenia cvičeniami s rôznym druhom náčinia v rámci vyučovacích hodín telesnej a športovej výchovy. Práca z formálneho aj obsahového hľadiska je rozdelená do 4 hlavných kapitol. Pozitívne hodnotím teoretické východiská práce, ktoré sú obsahom 1. kapitoly. Autorka práce v teoretickej časti využila značné množstvo domácich aj zahraničných literárnych prameňov. Celkovo v habilitačnej práci použila 347 zdrojov. Správne pracuje s použitou literatúrou. Po odbornej aj formálnej stránke je táto časť práce dobre spracovaná. Rozsah teoretickej časti práce je primeraný k celkovému rozsahu habilitačnej práce. Autorka sa v ňom venuje problematike zmien vo vyučovaní školskej telesnej výchovy po roku 1989, civilizačným ochoreniam detí a mládeže a opornému a pohybovému systému z hľadiska funkčných porúch. Pozitívne hodnotím najmä podkapitolu 1.3, v ktorej autorka sa zaoberá problematikou držania tela, svalovou nerovnováhou a pohybovými stereotypmi. Súčasťou tejto podkapitoly je aj prehľad výskumných prác autorov domácich aj zahraničných, ktorí sa uvedenou problematikou zaoberajú. Možno by bolo vhodnejšie, ak by tento prehľad bol súčasťou samostatnej kapitoly „Prehľad domácich a zahraničných prác o riešenej problematike.“

Stanovené ciele habilitačnej práce:

Vytýčený cieľ práce hodnotím ako správny, úzko súvisiaci s témou habilitačnej práce. Cieľom práce bolo získať a rozšíriť poznatky o vplyve pohybových programov s náčiním, zaradených do vyučovacích hodín žiačok strednej školy, na zmeny vybraných ukazovateľov oporného a pohybového systému.

K hypotézam mám niekoľko pripomienok. Dobrá hypotéza vyjadruje vzťah medzi dvoma premennými a musí sa dať jednoznačne potvrdiť alebo vyvrátiť. Hypotézy, ktoré si stanovila autorka namiesto dvoch obsahujú tri premenné. Obe hypotézy mali byť rozdelené na dve. Úlohy výskumu boli správne stanovené. Nemám k nim pripomienky. **Jednoznačne konštatujem, že dôslednou realizáciou úloh výskumu habilitantka splnila vytýčený cieľ práce.**

Zvolené metódy spracovania habilitačnej práce:

S realizáciou úloh výskumu úzko súvisí zvolená metodika. Uvedená kapitola habilitačnej práce je podrobne spracovaná a je na dobrej úrovni. Výber použitých metód hodnotím ako správny. Hlavnou výskumnou metódou bol pedagogický experiment. Z predloženej charakteristiky experimentu mi nie je úplne jasné, ako sa realizoval. **Mám niektoré pripomienky a s tým súvisiace otázky:**

1. Chýba mi kontrolný súbor. Podľa môjho názoru, by to prispelo k vyššej objektivite výskumu, ak by sa uvedené merania realizovali aj s kontrolným súborom.
2. V každej z 5 skupín bolo 11-13 žiačok. Každá skupina mala samostatné hodiny zdravotnej telesnej výchovy? Čiže nešlo tam o integráciu v rámci bežných vyučovacích hodín telesnej a športovej výchovy?
3. Koľko pohybových programov v každej skupine bolo vytvorených a realizovaných?
4. Ako boli motivované žiačky, aby vydržali cvičiť 6 mesiacov 3x týždenne len s jedným druhom náčinia?
5. Prečo nebol zisťovaný záujem žiačok o realizované pohybové programy? Chýba mi metóda ankety alebo metóda rozhovoru. Akú spätnú väzbu mal vyučujúci?

Pozitívne hodnotím skutočnosť, že hodnotenie držania tela a svalovej nerovnováhy bolo realizované v spolupráci s odborným lekárom. Kladne hodnotím použité metódy štatistického spracovania získaného faktografického materiálu. Metodika, ktorú habilitantka použila pri realizácii výskumu môže byť vhodne použiteľná aj v budúcnosti, pri uskutočňovaní podobných výskumných sledovaní.

Výsledky výskumu a nové poznatky, ktoré prináša habilitačná práca:

Ťažisko práce spočíva v 4.kapitole, v ktorej autorka interpretuje výsledky výskumu. V jednotlivých podkapitolách podrobne a precízne prezentuje výsledky výskumu vo výskyte celkovej svalovej nerovnováhy, skrútených a oslabených svalov, pohybových stereotypov a držania tela a o vplyve rôznych pohybových programov s rôznym náčiním na pozitívne zmeny v úrovni oporno-pohybového systému žiačok. Pre zlepšenie prehľadnosti práce využíva tabuľky a obrázky, ktoré primeraným spôsobom komentuje. Vhodne a správne komentuje výsledky získané štatistickými metódami. Celkove hodnotím uvedenú kapitolu pozitívne a konštatujem jej dobrú odbornú aj formálnu úroveň. Súčasťou kapitoly je aj diskusia, v ktorej autorka porovnáva svoje výsledky s výsledkami iných autorov. Podľa môjho názoru mohla byť Diskusia samostatnou kapitolou práce. Habilitantka priniesla svojou prácou zaujímavé poznatky pre rozvoj športovej edukológie a taktiež pre rozvoj pedagogickej praxe. Závery pre rozvoj vednej disciplíny zo strany autorky sú však formulované veľmi všeobecne. Autorka je v tomto smere veľmi skromná a dostatočne „nepredala“ všetko to, čo svojim výskumom zistila a čím obohatila vedný odbor. Pri obhajobe žiadam, aby autorka bližšie uviedla, čím jej práca prispela k rozvoju Športovej edukológie.

Pripomienky mám aj k prílohám:

Príloha A - Hodnotenie svalového systému. Chýbajú tam fotografie, ktoré by dokumentovali vykonávanie testov. Je tam len slovný popis.

Príloha B – Cvičenia pre zdravý chrbát. Kreslené obrázky sú veľmi nekvalitné. Kvalite habilitačnej práce by určite prospelo, ak by tam autorka dala kvalitné fotografie. Podobne aj v ostatných prílohách mali byť radšej fotografie ako kreslené obrázky.

Prínos práce pre rozvoj vedy:

Za hlavný prínos habilitačnej práce pre rozvoj športovej edukológie považujem výskumom overenú a dokázanú skutočnosť, že bol zistený vysoký výskyt svalovej nerovnováhy a chybného držania tela u 17 ročných žiačok – respondentov výskumu. Výsledky experimentu ukázali pozitívny efekt aplikácie 5 rôznych pohybových programov s rôznym náčiním v rámci vyučovacích hodín zdravotnej telesnej výchovy na celkovú svalovú nerovnováhu, pohybové stereotypy a držanie tela respondentov. Taktiež bolo dokázané, že všetkých 5 programov malo približne rovnaký efekt.

Záver:

Napriek spomenutým nedostatkom, ktoré výrazne neznižujú odbornú a formálnu úroveň predloženej habilitačnej práce, hodnotím prácu PaedDr. Eleny Bendíkovej, PhD. pozitívne. Odporúčam menovanej udeliť vedecko-pedagogickú hodnosť docentka v odbore 8.1.3 Športová edukológia.

V Banskej Bystrici, dňa 14.3. 2013

prof. PaedDr. Pavol Bartík, PhD.
oponent